

Historisch
College
FNI

Jaarbericht 2022

Auteur: Hugo Schalkwijk
Bestuurslid Stichting Florence Nightingale Instituut
Conservator FNI bij V&VN

Inhoud

Jaarbericht 2021	1
Het FNI in 2021	2
Dit zijn wij.....	2
Onze missie	2
Dit doen wij.....	2
Voor wie?	3
Eigen historie	3
Het FNI in 2021	4
De organisatie	5
Colofon.....	6

Het FNI in 2022

Dit zijn wij

Het FNI (voorheen Florence Nightingale Instituut) neemt een centrale rol in het borgen en uitdragen van de geschiedenis van de verpleging en verzorging in Nederland.

Onze missie

- Het op innovatieve wijze stimuleren van historische kennis bij verpleegkundigen en verzorgenden via het platform FNI.nl. Het platform draagt daarmee bij aan de identiteitsontwikkeling, het kritisch denken, de positie en de invloed van verpleegkundigen.
- Het onderstrepen van de onmisbaarheid van de verplegende en verzorgende beroepen bij het algemene publiek door het stimuleren en beschikbaar maken van historisch onderzoek.
- Het vanuit een historisch perspectief helpen duiden van de huidige dynamiek in de zorg. En op die wijze actief bijdragen aan oplossingen voor actuele vraagstukken die spelen in de verpleging en verzorging.
- Het bewaken, behouden en verzamelen van het verpleegkundig erfgoed.

Dit doen wij

Het FNI gaat verder met het opbouwen en onderhouden van een verpleegkundig en verzorgend historisch netwerk met de bijbehorende, robuuste academische kennisinfrastructuur, waarin wij

een centrale rol vervullen. Onze filosofie is dat wij de collectie op laagdrempelige wijze aanbieden aan een breed publiek. Dit doen wij op verschillende innovatieve wijzen, zowel offline met pop-upexposities, als op het online museum FNI.nl. Verder stimuleert het FNI wetenschappelijk onderzoek naar de geschiedenis van de verpleging en verzorging en helpt bij het uitdragen van deze kennis over de verplegende en verzorgende beroepen in Nederland. Daarnaast streven wij naar een historische component in de curricula van verpleegkundigen en verzorgenden, bijvoorbeeld door het aanbieden van handzame modules, online tools en gastlessen. Tot slot dragen wij als geregistreerd museum de plicht om onze museumcollectie en archief te bewaken volgens standaarden uit de [Museumnorm 2020](#). Daarnaast streven we naar het verduurzamen van onze collectie door verdere digitalisering en ontsluiting.

Voor wie?

- Verpleegkundigen, verzorgenden en MBO-, HBO- en WO- studenten die zich met de verpleging en verzorging bezig houden.
- Onderzoekers, verplegingswetenschappers en historici die geïnteresseerd zijn in verpleegkundig historisch onderzoek.
- Iedereen die meer wil weten over de geschiedenis van de verpleging en verzorging.

Eigen historie

Geschiedenis inspireert, stimuleert kritisch denken en helpt ons complexe situaties in de huidige maatschappij beter te begrijpen. In de afgelopen decennia, waarin technologische ontwikkelingen elkaar in rap tempo opvolgden, is de wereld waarin wij leven drastisch veranderd. Dat geldt ook voor de verpleegkunde en verzorging. Het bestaande beeld van het werk veranderde echter niet altijd mee. Geschiedenis helpt met het zichtbaar maken van cruciaal verpleegkundig en verzorgend werk en vitale ideeën.

Het Florence Nightingale Instituut opende in 1998 haar deuren als het Nationaal Museum Verpleging en Verzorging in Angerlo. In 2002 verhuisde het museum naar het Witte Huis in Zetten. Sinds 2014 is het museum, onder de naam Florence Nightingale Instituut (FNI), volledig digitaal. Het was een unicum in de museumwereld, dat het FNI bekroond werd met het behalen van de felbegeerde museumregistratie, als eerste Nederlandse online museuminstelling. Na ruim twintig jaar was het tijd voor een volgende belangrijke stap: de verdere inbedding in de kennisinfrastructuur van verplegend en verzorgend Nederland. In 2019 werd de overstap van het Florence Nightingale Instituut naar de beroepsvereniging V&VN definitief. Dit betekent een duurzame waarborging van het erfgoed van de verplegende beroepen onder de vleugels van V&VN. Het Florence Nightingale Instituut gaat daarbij verder als steunstichting van het Historisch College FNI.

Het FNI in 2022 – nieuw jaar, nieuwe strategie, nieuwe mensen

Na twee tumultueuze COVID-jaren is 2022 een jaar geweest waarin we ons museum verder hebben ingebed in V&VN. We hebben onze strategie voor het verzamelen en behouden van ons erfgoed verder ontwikkeld. We namen een jonge historicus in dienst genomen om ons bij dit proces te helpen. Daarnaast hebben we, met behulp van een meerjarige donatie van Stichting Else, een senior- en een junior onderzoeker aangenomen die historisch onderzoek doen naar de positie en het leiderschap van Nederlandse wijkverpleegkundigen. Hiermee willen we bijdragen aan kennis over de hedendaagse wijkverpleging en de aandacht voor de geschiedenis van de wijkverpleging verder vergroten.

Dag van de Verpleging

Op de Dag van de Verpleging openen we onze tentoonstelling '[Aan het front van de samenleving](#)', een tentoonstelling over het cruciale werk van verpleegkundigen tijdens crisistijden. Daarnaast speelde onze conservator Hugo Schalkwijk een rol in een video over [infectiepreventie](#), waarin hij de historische verbinding tussen dit onderwerp en het werk van verpleegkundigen gedurende de afgelopen eeuw belichtte. Deze video werd getoond op de jaarlijkse Anna Reynvaanlezing in het Amsterdam UMC. Tot slot namen we deel aan festiviteiten, door middel van meerdere lezingen verschillende locaties in Nederland en door aan te schuiven bij de nationale radio.

Hoogtepunten 2022

In 2022 was FNI betrokken bij tal van projecten met betrekking tot de geschiedenis van de verpleging. Zo waren we medeorganisator van [House of Hiv](#), een tentoonstelling over 40 jaar community-initiatieven in de zorg voor mensen met hiv/aids in Nederland. In deze tentoonstelling, die werd gehost door verschillende organisaties in de stad Amsterdam, hebben we de belangrijke rol belicht die verpleegkundigen hebben gespeeld in de zorg voor mensen met hiv/aids in de afgelopen decennia. Op de foto zie je Gust de Wit, een van de verpleegkundigen die we hebben geïnterviewd voor dit project. Gedurende zijn carrière heeft De Wit actief bijgedragen aan de juiste zorg voor intraveneuze drugsgebruikers die leven met hiv/aids.

Samen met Johan Lambregts en de Stichting voor de Geschiedenis van de Verpleging (SHVB) hebben we gewerkt aan de tentoonstelling '[Wat een Beeld van een verpleegkundige!](#)' over de geschiedenis van het beeld van de verpleging. De tentoonstelling is te zien in het Buitengasthuis te Meppen (Drenthe) en werd geopend in november 2022.

In 2022 vierden we ook het 50-jarig jubileum van de Bachelor of Nursing. Dit deden we door drie korte films te maken, waarin (voormalige) studenten en docenten hun ervaringen met de

Bachelor of Nursing vertellen. De films kunnen in drie delen worden bekeken: [deel 1](#), [deel 2](#) en [deel 3](#).

Tot slot hebben we verschillende kleinere projecten uitgevoerd, zoals een oral history-project in samenwerking met geschiedenisstudenten van de Universiteit van Amsterdam over het oude binnenstadziekenhuis van Amsterdam, een online tentoonstelling tijdens de Nederlandse Museumweek en onderzoek naar de geschiedenis van ARBO-verpleegkundigen.

Lezingen en publicaties

In 2022 hebben we onderzoek gedaan naar verpleegkundig activisme in Nederland. We gaven lezingen over de geschiedenis en het erfgoed van de verpleging en verzorging op verschillende evenementen, zoals het [European Nursing Conference](#), de EAHN-conferentie over [‘Suicide and its Prevention’](#) en een workshop van het History Health and Healing-netwerk. We hebben meerdere onderzoeken uitgevoerd naar bekende Nederlandse verpleegkundigen in onze collectie, zoals Jannie Folmer en Kitty Verbeek. Deze studies zijn gepubliceerd in het [V&VN Magazine](#) (oplage 100.000+) en in [TvZ](#).

Plannen voor 2023

Volgend jaar zullen we onze inspanningen richten op het beter toegankelijk maken van onze grotendeels gedigitaliseerde collectie voor een breder publiek. We verwachten meerdere (online) tentoonstellingen te lanceren over Nederlandse wijkverpleegkundigen. Bovendien streven we ernaar om een tijdelijke tentoonstelling op te zetten binnen het hoofdkantoor van de Nederlandse Verpleegkundigen Vereniging om de zichtbaarheid van onze collectie te vergroten. Ten slotte zoeken we naar verdere intensivering van onze samenwerking met de Nederlandse Stichting voor Verpleegkundig Erfgoed (SHVB).

De organisatie

Het bestuur vergaderde in 2021 vier keer. Het huidige bestuur bestaat uit:

- Dr. P. Pieterbas Lalleman, RN MA, voorzitter Verpleegkundige, organisatiesocioloog, Hogeschool Utrecht
- R. Robert Simons, penningmeester/secretaris Verpleegkundige (niet praktiserend). Chair at International Federation of Health & Human Rights Organisations (IFHHRO)
- Drs. M. Mireille Hoffmann
- Drs. H. Hugo Schalkwijk, adviseur Historisch College FNI, promovendus Universiteit van Amsterdam
- Em. Prof. Dr. Petrie Roodbol, emeritus hoogleraar verplegingswetenschap

Historisch
College
FNI

Adviseur

- Hanneke Hillmann, Erevriend en oud-voorzitter FNI

Colofon

Teksten Jaarbericht 2021: Hugo Schalkwijk

Adres

Florence Nightingale Instituut / Historisch College FNI
Industrieweg 6B, 4104 AR Culemborg